

* In Ucraina, daca e vorba de romani, 0 este egal cu 5 milioane de RON. In timp ce autoritatile romanesti investesc un puhoi de bani in actiunile ucrainenilor din Romania, ziarele romanesti din Ucraina sunt la un pas de inchidere sau supravietuiesc datorita unui «colac de salvare» aruncat tot din tara noastra.
In ciuda vrafului de tratate bilaterale si de cooperare incheiate intre Romania si Ucraina, a drepturilor garante de Constitutie ori de documentele europene, drepturile romanilor din dreapta Tisei sunt calcate in picioare de cizma Kievului. Teoretic, pe baza acestor tratate, finantarea si sprijinul acordat de autoritati ar trebui sa fie facute pe baza de paritate: Statul roman finanteaza activitatile ucrainenilor din Romania, iar cel ucrainean pe cele ale romanilor de dincolo de Tisa. Numai ca, in timp ce ucrainenii din Romania au primit printr-o Hotarare de Guvern peste 5 milioane de RON pentru diverse actiuni de anul trecut, in care intra inclusiv sustinerea ziarelor ucrainene din Romania, romanii de dincolo de granita primesc bani cu taraita sau deloc din partea statului ucrainean.

Publicatia romanilor din Transcarpatia, „Maramuresenii”, e in moarte clinica de ani buni. Iar in acest an se pare ca isi va «da duhul». Redactorul sef al publicatiei, Ion Huzau, spune ca in 2009 a scos 21 de numere din publicatie, dar finantare a primit doar pentru patru luni. Sustinerea financiara a ziarului ar trebui asigurata de trei administratii raionale, care insa arunca pisica de la un unul la altul. Huzau a pierdut sirul restantelor si din cauza intarzierilor a avut tot el de suferit. Statul care nu i-a platit salariu a pretins in schimb impozite si taxe si nu s-a sfiit sa recurga la executari silite. Acum Huzau spune ca asteapta pensia si odata cu ea va renunta la «Maramuresenii»: « Astept inca 11 luni, cate mi-au ramas pana la pensie si pe urma uit de acest ziar. Imi fac ziar independent. Finantarea a fost la fel ca in anii precedenti, poate chiar mai rau. Am primit bani doar pentru 4 luni in 2009. In momentul de fata nu stim care va fi soarta noastra in viitor. Este posibil ca anul acesta sa nu primim nimic. Plus ca nu se stie nici ce pensie voi avea. Cred ca va fi minimala. Dar pe urma ma voi tine de capul celor care trebuia sa ne finanteze. Inca nu stim ce vom face, dar ne-am gandit sa-i dam in judecata. Trebuie sa ma consult cu specialisti in domeniu sa-mi recuperez banii care mi se cuveneau. Este o aventura intreaga, iar in statul asta surprizele sunt la fiecare pas. Nu m-as mira sa nu-mi accepte cererea prin care ii voi da in judecata. Noi trebuie sa primim finantare din 3 directii. Dar numai Teacev-ul ne-a dat un procent foarte mic si in rest nimic. De la Teacev avem pentru 4 luni, iar Rahiv si

Ujgorod-ul nu au dat nimic. Pur si simplu isi bat joc de noi. Isi bat joc de mine. Nu voi avea pensie ca slujbas al statului, ca de obicei pensiile la acestia sunt mari. Eu voi avea precis o pensie minimala. Practic, voi fi ca si cei care n-au muncit”.

Desi, teoretic, se afla sub „tutela” statului, oricum Huzau a scos ziarul tot prin forte proprii. De la drumuri la tipografie, la costurile de tehnoredactare, Huzau a achitat din buzunarul propriu multe cheltuieli: „banii pe care i-am primit nu i-am putut folosi numai pentru salarii, pentru ca a trebuit platit si tiparul. Am facut tot ce am putut sa pot scoate cele 21 de numere, ca altfel nu as fi reusit asa ceva din banii alocati. De 6 ani continua blocarea conturilor. Noi am fi putut face bani. Daca nu erau blocate conturile puteam face bani ca am prieteni si m-as fi descurcat. Sunt hotarat sa fac un ziar independent, sa nu mai am nimic de-a face cu ei.”

Paritatea finantarii pare pentru liderii comunitatii romanesti din Ucraina doar o poveste frumoasa, scrisa pe niste tratate oficiale. Ion Huzau spune ca: „la asta ma gandesc in fiecare dimineata si seara si ma enervez. Pentru ca in Romania colegii mei de la ziarele ucrainene au de toate, pe cand pe mine nu ma sustin. Cum o sa-si spele obrazul cu sustinerea tipariturilor la paritate? Pai ei nu au obraz. Ei numai declara ca-si doresc in Europa, dar cu metodele pe care le folosesc si atitudinea fata de minoritati, mi-e greata sa spun ce gandesc, ce vad si ce simt”.

Practic, daca dispare si „Maramuresenii”, nu va mai exista niciun ziar sustinut de statul ucrainean. Asa ca romanii din Ucraina se intreaba daca nu cumva statul roman ar trebui sa mentina paritatea in aceleasi conditii: „eu as zice ca si statul roman sa ia atitudine si sa nu mai sustina publicatiile ucrainene. Am spus de foarte multe ori ca aceasta paritate ar trebui pastrata exact in conditiile in care suntem si noi ajutati. Aici suntem lasati de izbeliste. In momentul de fata am depus cereri pentru 2010, am explicat care-i situatia, dar n-am primit niciun raspuns, nici oficial, nici neoficial. Isi bat joc de noi, dar acum s-a umplut paharul rabdarii”.

Un alt ziar important din Transcarpatia, „Apsa”, este finantat din… Romania. Ioan Botos, presedintele Asociatiei Romanilor din Transcarpatia „Dacia”, si directorul Apsei, a depus cereri peste cereri pentru a obtine finantare pentru ziar. Dupa ce a scos bani din buzunar pentru a tipari ziarul, in final a reusit sa obtina o donatie de la Universitatea de Vest „Vasile Goldis”. In curand, va aparea primul numar pe 2010 al publicatiei, finantata evident tot cu bani din Romania. Echitabil, nu?

Mircea CRISAN
Ioana LUCACEL

Sursa: Gazeta de Maramures